

SZERZETT VITIUMOS BETEGEK CSONGRÁD MEGYEI REGISZTERE*

Lenkehegyi Ibolya, Felkai Béla, Tordai Margit, S. Nagy Erzsébet
SZOTE Számítástechnikai Központ, SZOTE Önálló Szívsebészeti Osztály

A Szegedi Orvostudományi Egyetem Önálló Szívsebészeti Osztálya megyei és regionális kardiológiai, szívsebészeti feladatokat lát el, kardiológiai szakfelügyeletet gyakorol Csongrád megyében és foglalkozik a szív- és keringési betegségek kutatásával.

Feladatainak, tevékenységének megfelelően a szívbetegségeket kiválasztott csoportjait magában foglaló számítógépes információrendszert alakított ki. Elkészült és már működik

- az operált szívbetegségek adatbázisát kezelő "betegkövetés" programrendszer és

- a congenitalis vitiumos betegek megyei regisztere.

E programok kidolgozása és fokozatos üzembe helyezése 1974-ben kezdődött, és a programrendszerek elkészültekor azokról egy korábbi Neumann Kollokviumon már beszámoltunk.

Jelen beszámolóunk témája Csongrád megye szerzett vitiumos betegeit nyilvántartó programrendszer - a RESZIV'80 - ismertetése. A megyei regiszter tervezését 1980-ban kezdtük el, és ebben az évben befejeztük az adatbázis létrehozását, és a karbantartást, az archiválást, a rendszeres feldolgozást biztosító programrendszert is.

Az adatlap vázlatos felépítése:

Személyi adatok

- személyi szám
- körzeti orvos kódja
- területi gondozó kódja

Foglalkozás és rehabilitáció adatai

Diagnózis

- ennek biztossági foka
- funkcionális stádium besorolás
- szövődmények és társbetegségek

Vizsgálatok /csak időpontok/

Gyógyszeres kezelés

Műtétre vonatkozó adatok

- indikáció dátuma
- műtét dátuma
- ismételt műtét dátuma

Regisztrálás adatai

- beköltözés dátuma
- elköltözés ideje, helye
- halálozás ideje

---

* E tanulmány az Eü.M. által 12/4-21/499 jelölt, támogatott tárca-szintű kutatási téma keretében készült.

Gondozási tennivalók

Egyéb adatok

A lapon összesen 103 kérdés van és ezen információk tárolására körülbelül 200 gépi szó szükséges.

Az *adatbázis* információkat szolgáltat a tevékenységről /betegellátás, szívsebészeti teljesítmény, gondozás/, a betegellátás mennyiségi feladatairól, a terápia - szívműtétek eredményességéről, a megyei kardiológiai morbiditásról és a szivbetegség egészségi állapotának alakulásáról.

A feldolgozott adatok

- tartalmaznak megyei szintű vezetési információkat,
- támogatják a szivbetegség gondozását, és
- kutatási célokat szolgálnak.

A *vezetési információkat* táblázatban jelenítjük meg, amelyen közigazgatási területenként /vagyis a szakorvosi kardiológiai gondozók ellátási területének megfelelően/ vizsgálhatók az adatok, vizsgálható a gondozók tevékenysége.

A szivbetegség gondozását segítő outputok.

A szervezett gondozás feltétele - az információ oldaláról - a gondozandó betegek regisztrálása. Számítógépi információs rendszerünk biztosítja a kétirányú információáramlást a gondozás szervezetében az alapellátástól a megyei központig, és lehetővé teszi a betegcsoport, sőt a betegek egyéni sorsának a követését is. A gondozási feladatról a prevalencia és incidencia adatok informálnak, ellenőrizhető a gondozási tevékenység néhány fontos kritériuma: a felderítettség teljes-e, és időben megtörténtek-e a szükséges vizsgálatok és terápiás beavatkozások /műtétek/. A számítógéppel asszisztált *műtéti várakozási listák* a szívsebészeti feladatról informálnak és támogatják a szívsebészeti munkacsoport tevékenységét. A műtéti várakozási listák révén automatikusan tájékoztatjuk a régióhoz tartozó megyei kardiológus főorvosokat is a területükről műtetre előjegyzett betegekről.

A *területi szakorvosi gondozó orvosa* számára évente készülő regiszterek a következő adatokat tartalmazzák:

Személyi adatok: a beteg neve, személyi száma, lakcíme, foglalkozása, munkahelye.

A második adatcsoport a legfontosabb klinikai adatokat, így a diagnózist, a funkcionális stádium besorolást /a beteg állapotát/, a műtétinek évét tartalmazza, jelenleg műtéti listán van-e /vagy operált/, esetleg ismételt műtét indikált, vagy a műtétbe nem egyezik bele. A regiszterben megtalálható a beteg rehabilitáltsági állapota, és látható a terápiás igénye.

A harmadik adatcsoport a gondozási tennivalókra vonatkozik, operatív funkciója van. A tennivalóknál pl. a következő üzenetek jelenhetnek meg:

- elköltözött, az új lakóhelyén orvosa értesítendő,
- ambulanciára irányítani, tisztázandó a diagnózis,
- ECHO vizsgálatra küldendő,
- rehabilitálandó,
- nem vitiumos /gondozás megszüntethető/,
de bármely egyéb, a gondozással kapcsolatos fontos utasítás adható.

II. Táblázat

Szerzett vitiumos beteg-regiszter, Csongrád megye

Prevalencia

- biztos dg. betegek száma
/lakosság ezreléke/
ebből nő
férfi
várható vitiumos szám
- kérdéses dg.-u betegek száma
/lakosság ezreléke/
- összes gondozott beteg

-----> A prevalencia, vagyis epidemiológiai adatok informálnak a megyei kardiológiai morbiditásról, a gondozási feladatokról, a gondozás aktivitását mennyiségi szempontból jellemzik.

-----> A szegedi "modell-terület" prevalencia adatai alapján megállapítható a várható vitiumos szám, a "hiány" megfelel a latens morbiditásnak.

Diagnózis megoszlás

-
-

Klinikai állapot

- I-II funkcionális stádiumban / %
- MS II-IV stádiumban / %
zárt op. beteg III-IV stádiumban
- kombinált vitiumos III-IV s.-ban / %
ebből operált beteg
- SR / Pitvarfibrilláció
- digitális / diureticum igény

-----> Az operált és nem operált betegek funkcionális állapotát informál a betegcsoport egészségi állapotáról és a terápia eredményességéről.

-----> Ez a gyógyszeres terápiás feladat.

Műtéti adatok

- műtéti várakozási listán van
a nem op. %-a
ebből ismételt op.
várható műtéti típus zárt / nyitott
- műtéti listára került a tárgyévben
- műtétbe nem egyezik bele
ebből várhatóan zárt op. lenne
nyitott op. lenne

-----> A naptári évben a műtéti listára került és a listán várakozó betegek száma a szívbészeti feladatról és a gondozás aktivitásáról tájékoztat.

- "jelenleg elvi op. indic. van" összesen
- operált betegek száma
- aránya a biztos dg. csoportban %
- zárt op. / %
- extracorp. / %
- tárgyévi műtéti szám / sokévi átlag
- up-to-date várható op. betegek száma a csop. %-a

-----> Ez jelenti a műtéti várakozási listán lévő betegek számát + akik abban a stádiumban vannak amelyben a műtét elvben indikált, de a műtétbe nem egyeznek bele, vagy vizsgálatuk még nem történt meg.

-----> Az operált betegek + azok száma akiknek a műtét jelenleg elvben indikált.

A rehabilitáltság helyzete

- rokkant /nyugd.korhatár alatt/ / %
- keresőképes koru vitiumosok %-a
- operált rokkant / az operáltak %-a
- nem op. rokkant / a nem op. %-a
- foglalkoztatott rokkant / a rokkantak %-a
- nyugdíjaskoru
- nem kereső foglalkozásu

-----> A rehabilitáltság helyzete a terápia, gondozás eredményességével és aktivizálásával is összefügg.

Táppénzes napok száma

Regisztrálás adatai

- tárgyévi új regisztrálás
- ebből új beköltözés
- elköltözés
- törlés /nem vitiumos/
- meghalt / évi mortalitási ráta
- ebből operált / mortalitási ráta
- nem op. beteg / mortalitási ráta

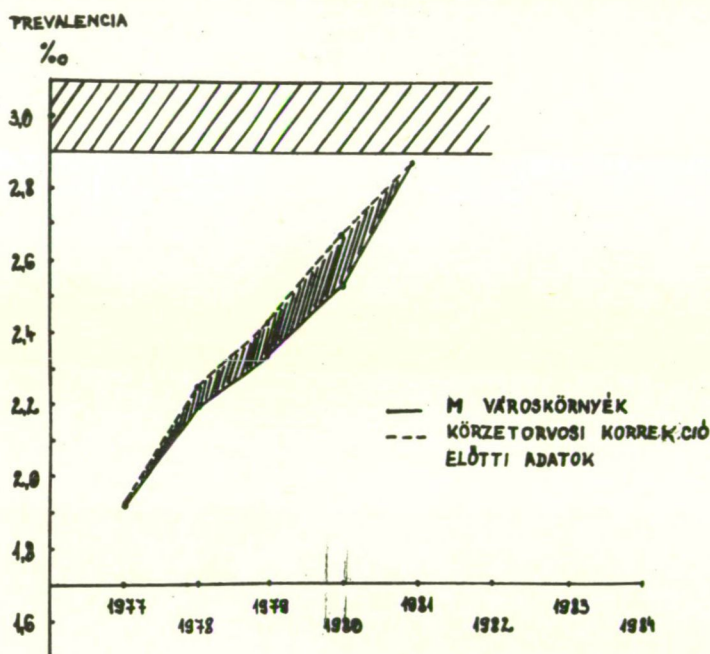
-----> A regiszterben történő "mozgások".

/A táblázat első oszlopában látható az adatok vázlatos szerkezete, a második oszlopban pedig az információkat tüntettük fel./

Az alapellátás orvosát tájékoztató lista a körzetében élő, regisztrált betegek személyi és legfontosabb klinikai adatait tartalmazza. A körzeti orvos ezen a listán évente visszajelentheti a változásokat, új betegeket, vagy törlést és a táppénzes napok számát.

Az előadásban példákat is bemutatunk a feldolgozott adatokból: gondozással kapcsolatos információkat, idősorokat. Ezek közül az 1. ábrán epidemiológiai adatokat, prevalencia idősort látunk M gondozási/közigazgatási területen. A gondozás aktivitásának fokozódását jelzi a prevalencia /a felderített, regisztrált és gondozásba vett betegek számának/ növekedése, amely 1981-ben megközelítette a 3 % körüli várható értéket. Az is megfigyelhető, hogy az adatoknak a körzetorvosokkal történt egyeztetése - amit a számítógépi információs rendszer tett lehetővé - az adatok pontosságát javította.

PREVALENCIA IDŐSOR M GONDOZÁSI/KÖZIGAZGATÁSI TERÜLETEN

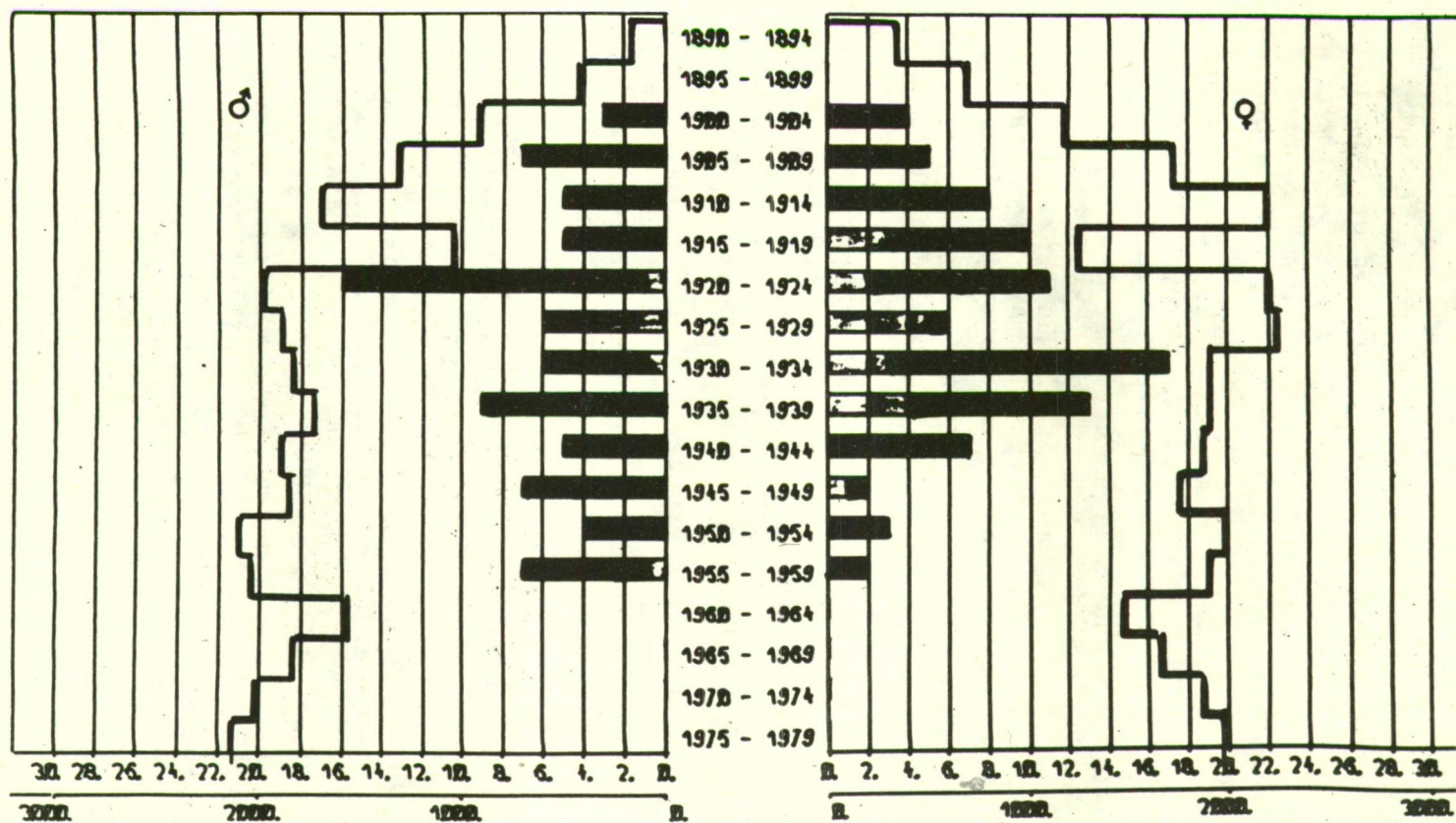
1. ábra

A 2. ábrán az epidemiológiai kutatást szolgáló adatfeldolgozás egy példáját láthatjuk, a vitiumos betegek ötéves korcsoport-specifikus prevalenciáját, "korfáját".

Összefoglalva, a szivbetegek egyik jelentős kategóriáját magában foglaló, működő egészségügyi információrendszert ismertettünk, amely megyei szintű vezetési információkat szolgáltat, támogatja a szivbetegek gondozását és szivsebészeti ellátását, továbbá epidemiológiai és a rehabilitációval kapcsolatos kutatási célokat szolgál. Arra törekedtünk, hogy beszámolónkban a rendszer információs teljesítményét is bemutassuk.

A SZERZETT/RHEUMÁS VITUMOS BETEGEK 5-ÉVES KORCSOPORT-SPECIFIKUS PREVALENCIÁJA
(ÉLŐK/OPERÁLTAK) M GONDOZÁSI TERÜLETEN, 1981

2. ábra